

ZAMANI DEĞERLENDİRME BİLİNÇİ Zaman; Baki olan Allah’ın fani olan mahlukatı var edip yaşadığı dumlum evre/sümlü; re nin genel adıdır Zamanın içinde var olmaya hayat, hayatta bize ayrılan sümükle; reye ise ömür denir Zaman kavramı izafidir Kimisi için çok kısa kimisi için çok uzundur Kur’da, ahiretin bir günün Allah katında bizim hesabımızla bin yıllık bir süre olduğu, bir başka ayete de ellibin yıllık bir gün olduğu beyan ediliyor Zaman, sürekli akış halinde olan anlardan oluşur Zaman, Allah’ın biz kollarına bir lütfü ve emanetidir Uzun ömürlü olana Allah, zaman yönünden çok lütfetmiştir, az yaşayana da az lütfetmiştir Genç yaşıta ölen birisi için, suçu ne idi? Allah neden genç yaşıta canını aldı? denilemez Karşılıksız iyilik yapana, bana niçin az verdin denilemeyeceği gibi Biz şunu bilmeliyiz: Yaşanan her anın, alınan her nefesin verilecek bir hesabı vardır Sık sık kendimizi sorgulamalıyız: Yaşadığımız hayat dolu mu geçiyor, boş mu? Geçirdiğimiz günlerin hesabını kolayca verebilecek miyiz? Zaman öyle bir şeydir ki, akışı durdurulamaz, geçmişî telafi edilemez Birkaç dakika içinde birkaç milyar kazanabilirsiniz ama birkaç milyarla geçen zamanı geri getiremezsiniz Hayatta başarılı olanlar, zamanı iyi kullananlardır Zamana hükmeden hayatı hükmeder, hayatı hükmedenler ise dünyaya hükmederler ve tarihte iz bırakırlar Batılı filozof Dekart’ın hareketine göre insanlar saatini ayarlamış İmam Şafi der ki: “Zaman, kılıç gibidir, eğer siz onu kesmezseniz o sizi keser”; Peygamberimiz (sav) kıymeti pek bilinmeyen iki nimetin önemine dikkat çekmek üzere şöyle buyurmuştur:

قال رسول
اللَّه صَلّى
اللهُ
عَلَيْهِ
وسَلَّم;
«نِعْمتانِ
مغبونٌ فيهما
كثير من الناس;
الصحة
والفراغ»
رواه مسلم. İbni Abbas radıyallahu anhümâ’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “İki nimet vardır ki, insanların çoğu bu nimetleri kullanmakta aldanmıştır: Sıhhat ve boş vakit.” Buhârî, Rikak 1. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 1; İbni Mâce, Zühd 15 İnsanlar, gençliklerinde para kazanmak için sıhhatlerini, yaşlılıklarında ise sıhhatlerini kazanmak için paralarını harcarlar Sonuç çoğunlukla elem, ıstırap ve pişmanlığıdır An bu andır, dem bu demdir Yaşanmayan yada boş giden zaman israf edilmiştir, telafisi yoktur Tekasür suresinin sekizinci ayet-i kerimesinde,
ثُمَّ
لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ
عَنِ
النَّعِيمِ

“Sonra o gün (kiyamet günü) her türlü nimetten mutlaka hesaba çekileceksiniz” buyrulmaktadır. Bir hadis-i şerifte de şöyle buyruluyor: قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ: َ
يَزُولُ
قَدَمَا
عِبْدٍ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِ حَتّى
يُسْألَ عَنْ
أرْبَعٍ: عَنْ
عُمُرِهِ
فِيمَا
أفْنَاهُ،
وَعَنْ
عِلْمِهِ مَا
عَمِلَ بِهِ،
وَعَنْ
مَالِهِ مِنْ
أيْنَ
اكْتَسَبَهُ
وَفيمَا
أنْفَقَهُ،
وَعَنْ
جِسْمِهِ
فيمَا أبَْهُ
"Kiyamet günü, dört şeyden sual edilmedikçe, kulun ayakları [Rabbinin huzurundan] ayrılamaz: * Ömrünü nerede harcadığından, * Ne amelde bulunduğundan, * Malını nerede kazandığından ve nereye harcadığından, * Vücudunu nerede çürüttüğünden." [Tirmizî, Kiyamet 1, (2419).] Yapılan araştırmalar, insanların çoğunun ömürlerini pek de verimli kullanmadıklarını ortaya koyuyor Yetmiş beş yıl yaşayan, yüksek okul mezunu düzenli ve normal bir hayat süren insanın faaliyetleri, harcadığı saat ve dakikalar dikkate alınarak hesaplandığında ortalama olarak ortaya şu ılgınç tablo çİkmıştır Evet yetmiş beş yıllık düzenli bir ömrün; Yirmi bir yılı uykuda, on yılı iş hayatında, on yılı istirahat, tatil ve eğlencede, üç yılı tahsilde,üç yılı ibadette, dört yılı yemekte, iki yılı temizlik işlerinde, dört yılı yolculukta, iki yılı durak ve muhtelif yerlerde beklemede,üç yılı misafirlik ve sohbette,üç yılı da hastalık ve beklenmedik meşguliyetlerde geçmektedir Bu hesaplamaya hayatın ilk on yılı, yani çocukluk dönemi dahil değildir Uyku, tatiller, beklemeler ve çocukluk yılları toplandığında ömrün yarıdan fazlasının değerlendirilemediği ortaya çİkmaktadır İnsanın uykuya ve dinlenmeye olan ihtiyacı inkar edilemez Ne var ki ömrün kalan kısmının da iyi değerlendirildiği söylenemez Yaptığımız hesapta, düzenli ibadet yapan birinin ömrünün toplam üç yılın ibadetler geçtigini görüyorum Fakat, gayesi Allah'ın rızasını kazanmak olan ve İslami bir hayat tarzını benimseyen insanın yaptığı her iş, hatta uykusu dahi ibadet sayılır “Ol mahiler ki

derya içredir deryayı bilmezler” şeklinde eski bir deyiş vardır. Yani balığın, hayat kaynağı olan suyun kıymetini, suyun içinden çikinça anladığı gibi, insan da nimetlerin ve imkanların kadrini onları kaybedince anlar. Eyvah demeden Allah diyenlerden olursak, sonuçta da pişman olanlardan olmaya Allah Kur’u; an-ı Kerim’u; de bazı surelere, zamana yada zamanın bir anına yemin ederek başlar.

وَالْعَصْرِ, وَالْفَجْرِ, وَالضُّحَى, وَالَّيْلِ … Bu Kur’u; ani tarzdan, Allah’u; in zamana ne kadar değer verdiğini anlamalıyız. Allah zamanı takip etmemiz ve onu değerlendirek iyi işler yapmamız, ibadetlerimizi zamanı takip ederek yerine getirmemiz için güneş, ay, dünyanın kendi etrafında ve güneşin etrafında dönüşünü, ayın dünyaya etrafında dönüşünü bir hesaba göre planlamıştır. Dünyanın kendi etrafında dönmesinden bir gün, Dünyaya’nın güneşin etrafında dönmesinden ise mevsimler ve bir yıl ortaya çikar. Ayın Dünyaya etrafında dönemsiyle ise kameri ay oluşur “

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ” “Güneş ve ay bir hesaba göre hareket etmektedir. “(Rahman, 5) وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ اَيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا اَيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا اَيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلاً مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُ وا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وََكُلَّ شَىْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلاً “Biz geceyi ve gündüzü (kudretimizi gösteren) iki alâmet yaptık. Rabbinizden lütuf isteyesiniz, yılların sayısını ve hesabını bilesiniz diye gece alametini giderip gündüz alametini aydınlatıcı kıldı. İşte biz her şeyi anlattık” (17/İsra, 12) Peygamberimiz (sas) şöyel buyurmuşlardır: وعن ابن عمر

رضى اللّه
 عنهُمَا قال:
 أخذ رسُولُ
 اللّهِ
 بمنكبِى
 وقالَ كُنْ في
 الدُّنْيَا
 كأنَّكَ
 غريبٌ أو
 عابرُ
 سبيلٍ.وكان
 ابن عمر رضى
 اللّه عنهُما
 يقولُ: إذَا
 أمْسَيْتَ فَ
 َتَنْتَظِرِ
 وخُذْ منْ
 صحّتِكَ
 لمرضِكَ،
 ومنْ حياتِكَ
 لمنْ حياتِكَ
 لموْتِكَ İbnu Ömer (radıyallahu
 anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) omuzumdan tuttu ve: "Sen
 dünyada bir garib veya bir yolcu gibi ol" buyurdu. İbnu Ömer (radıyallahu anh)
 hazretleri şöyle diyordu: "Akşama erdin mi, sabahı bekleme, sabaha erdin mi akşamı
 bekleme. Sağlıklı olduğun sırada hastalık halin için hazırlık yap. Hayatta iken de
ölüm için hazırlık yap." (İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi,
 Akçağ Yayınları: 2/471.) وعن أبى
 هريرة رضى
 اللّه عنه قال:
 قال رَسُولُ
 اللّهِ:
 أعْذَرَ
 اللّهُ تعالى
 إلى امرئٍ
 أخّرَ أجلَهُ
 حتّى بلغَ
 ستّينَ سنة Ebu
 Hüreyre (radıyallahu anh) anlatıyor. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)
 buyurdular ki: "Ecelini altmış yaşına kadar uzattığı kimselerden Cenab-ı Hakk, her çeşit
özür ve bahâneyi kaldırmıştır." (İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve
 Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/473.) Peygamberimiz(sas)’in “İki
 günü eşit olan ziyandadır” hadis-i şerifini hepiniz bilirsiniz Buna güre

sürekli artan bir tempo ve kalite ile yararlı işler yapmamız gerekiyor Bir çoğumuz, ah bir genç olsam, dünyaya yeniden gelsem, diye hayıflanırız Bu hayıflanma aslında boş geçen zamanın o kişide bıraktığı burukluktur Hayıflanmanın yararı yok Her yaön zelliği ve güzelliği vardır Her yaösta yapılabilecek yararlı işler vardır Plansız günlük hayat, amaçsız ve bilinçsız aktiviteler, TV ve internetin bilinçsız kullanımı, son yılların zaman öldüren silahlarıdır.Zamanını öldüren hayatının bir kısmını da öldürdügünü bilmelidir Ögrencilere, boş zamanlarında ne yaparsın? diye soruluyor, o da kitap okurum, ders çalışırım, top oynarım vs vs cevaplar veriyor Bir defa insanın boş zamanı olmaz, ikincisi, ders çalışma ve kitap okuma boş zamanı savuşturmak için yapılacak Iüzumsuz bir iş değildir. Aslında boş geçen zamanımız yok. Her anı Iüzumlu yada Iüzumsuz bir takım işlerle geçiriyoruz. Ömür bir şekilde su gibi akıyor ve geçen zaman ömür sermayesinden harcanıyor. Boş geçen zamanlar bir gün derin bir pişmanlık olarak bizi saracak ve mutsuz edecektir. Bir gün Bağdat’da pazarda buz satan bir adamın şöyile bağırdığı duyuluyor: “Her an sermayesi tükenmekte olan bu adama yardım edin” Adam adeta insanlara tükenmekte olan ömür sermayesine dikkat çekerek ögüt veriyor. Şu kimseler zamanını değerlendirmiş sayılırlar: · Bir ögrenci olarak bir eğitim programında okuyanlar, · Evini geçindirmek, helalinden para kazanmak için çalışan hane reisi, · Hem yararlı bir iş ile hem de ibadetle meşgul olanlar, · Kitap okuyanlar, yararlı sohbet yapanlar, · Sıla-i rahm için, tarihi ve tabii yerleri ibret nazarı ile görmek için seyahat edenler, · Ögrenmek amaçili TV izleyen,konferans, vaaz,sohbet vs dinleyenler , · Aile fertleri ile oturup sohbet edenler, · Evinin işi (temizlik,yemek yapma, çeşitli hizmetler) ile meşgul olan bayanlar, Emeklilik, işe yaramazlık yada iş göremezlik sebebi ile işten çekilmek değildir Emekliliği, daha düşük tempo ile çalışmak üzere yapılan iş değişikliği olarak görmek gereklidir.   Şu kimseler zamanını israf etmiş sayılırlar: Yedi-sekiz saatten fazla uyuyanlar, · İş aramak yerine kahvehanelerde oyun başında duman altı bir halde vakit geçirenler, · Seçici davranmadan her türlü TV programını izleyenler, internette geliş güzel sörf ve chat yapanlar, · İbadet saatlerini gafil geçirenler, · Anlamsız ve yararsız hobilerle uğraşanlar, Şu kimseler de ömürlerini israf etmiş sayılırlar, · Hayırlı bir evlat yetiştirmemiş, en azında bir ögrenci okutmamış olanlar, · Sadaka-i cariye sayılacak bir kalıcı bir eser bırakmamış olanlar, dikili bir ağaç bile olmayanlar, · Sosyal hayatın işleyişi bakımından varlığı ile yokluğu eşit olanlar, ve varlığı topluma yük olanlar, Hz Ömer’e atfedilen “Bu gün Allah için ne yaptın?” soru-suna isabetli cevap verebiliyorsak, zamanımızı ve ömrümüzü doğru ve verimli değerlendirdiğimizi söyleyebiliriz Bu gün itibarı ile çocuklarımız karne alarak tatil girecekler Arapça bir kelime olan tatil, atalet kökünden gelir ve boş durma, bir iş yapmama ve işe yaramama anımlarını ifade eder Müslümanın hayatında tatil değil istirahat olabilir Güzeli yerleri ve tarihi mekanları gezmek ve ibret nazarı ile incelemek de Allah’ın emridir Bizler, istirahatı bile daha verimli bir çalışma temposuna hazırlık olarak yapmalıyız Yıllık izinler, yaz tatilleri, bayram tatilleri, akraba ve dostluk bağlarını güçlendirmek için bir fırsat olarak değerlendirilmesi gerekkirken, eğlence yerlerinde hoşça vakit geçirme fırsatı olarak görülmeye başlandı Bu anlayış ve uygulamalar da tatillerin kelime anlamına uygun olarak atalete dönüştügünü göstermektedir Tükettiğimiz her nefesin hesabı sorulacağına göre hesabı kolay olan işlerle meşgul olalım Zamanı verimli,

ömrü bereketli, hesabı kolay bahtiyar mü’minlerden olmamız dileği ile.
      Mukadder Arif YÜKSEL/ Divriği Müftüsü

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)